ספרא — פרשה א

[א] "אם בחקתי תלכו" – מלמד שהמקום מתאוה שיהיו ישראל עמלים בתורה. וכן הוא אומר (תהלים פא, יד): "לו עמי שומע לי ישראל בדרכי יהלכו כמעט אויביהם אכניע ועל צריהם אשיב ידי". ואומר: (ישעיהו מח, יח): "לוּא הִקְשַׁבְתָּ לְמִצְוֹתָי וַיְהִי כַנָּהָר שְׁלוֹמֶךָ וְצִדְקָתְךָ כְּגַלֵּי הַיָּם וַיְהִי כַחוֹל זַרְעֶךָ וְצֶאֱצָאֵי מֵעֶיךָ כְּמְעֹתָיו לֹא יִכָּרֵת וְלֹא יִשָּׁמֵד שְׁמוֹ מִלְּפָנָי". וכן הוא אומר: (דברים ה, כה): "מי יתן והיה לבבם זה להם ליראה אתי ולשמר את כל מצותי כל הימים למען ייטב להם ולבניהם לעולם" – מלמד שהמקום מתאוה שיהיו עמלים בתורה.

[ב] "אם בחקתי תלכו" – יכול אלו המצות? כשהוא אומר "ואת מצותי תשמרו ועשיתם אתם", הרי מצות אמורות. הא מה אני מקיים "אם בחקתי תלכו"? להיות עמלים בתורה. וכן הוא אומר (ויקרא כו, יד) "אם לא תשמעו לי" – יכול אלו המצות? וכשהוא אומר "ולא תעשו את כל המצות האלה", הרי מצות אמורות. אם כן למה נאמר "אם לא תשמעו לי"? להיות עמלים בתורה.

[ג] וכן הוא אומר "זכור את יום השבת לקדשו" – יכול בלבך? כשהוא אומר "שמור", הרי שמירת הלב אמורה. הא מה אני מקיים "זכור"? שתהא שונה בפיך. וכן הוא אומר (דברים ט, ז) "זכור אל תשכח את אשר הקצפת את ה' אלקיך במדבר" – יכול בלבך? כשהוא אומר "אל תשכח", הרי שכחת הלב אמורה. הא מה אני מקיים "זכור"? שתהא שונה בפיך. וכן הוא אומר (דברים כד, ט) "זכור את אשר עשה ה' אלקיך למרים" – יכול בלבך? כשהוא אומר "השמר בנגע הצרעת לשמור מאד ולעשות", הרי שכחת הלב אמורה. הא מה אני מקיים "זכור"? שתהא שונה בפיך. וכן הוא אומר (דברים כה, יז) "זכור את אשר עשה לך עמלק" – יכול בלבך? כשהוא אומר (דברים כה, יט) "לא תשכח", הרי שכחת הלב אמורה. הא מה אני מקיים "זכור"? שתהא שונה בפיך.

[ד] וכן הוא אומר (ויקרא כו, לא) "ונתתי את עריכם חרבה" – יכול מאדם? כשהוא אומר (ויקרא כו, לב) "והשימותי אני את הארץ", הרי אדם אמור. הא מה אני מקיים "ונתתי את עריכם חרבה"? מעובר ושב. וכן הוא אומר (ויקרא כו, לא) "והשימותי את מקדשיכם" – יכול מן הקרבנות? כשהוא אומר "ולא אריח בריח ניחוחכם", הרי קרבנות אמורים. הא מה אני מקיים "והשימותי את מקדשיכם"? מן הגדודיות.

[ה] "אם בחקתי תלכו ואת מצותי תשמרו ועשיתם אתם" – הלמד לעשות, לא הלמד שלא לעשות; שהלמד שלא לעשות נוח לו שלא נברא.